

Felleskjøpet sitt utvalg av protein- og oljevekster

Erter

Ingrid ert

Foredler: SW-Seed

Ingrid er en middels tidlig ertesort med godt avlingspotensiale. Stråstyrken er god slik at sorten er lett å høste med lite spill. Plantene er relativt høye, men den gir oftest ikke flat legde.

Såmengde: 25-26 kg/daa*

Veksttid: 117 dager

Åkerbønner

Vire åkerbønne

Foredler: Boreal

Vire er ca 6 dager tidligere enn Birgit og har stor avling i forhold til vekstida.

Såmengde: 28-32 kg/daa*

Veksttid: 129 dager

Louhi åkerbønne

Foredler: Boreal

Louhi er ca 1 dag seinere enn Vire og ligger noe under i avling. Begrenset tilgang

Såmengde: 28-32 kg/daa*

Veksttid: 130 dager

Birgit åkerbønne**

Foredler: PH Petersen

Birgit er en halvsein åkerbønnesort. I Norge blir den så sein at den bare bør dyrkes i de beste områdene rundt Oslofjorden. Birgit har dyrkingsegenskaper på linje med Vertigo. I 2019 ga Birgit 6% høyere avling enn Vertigo i norsk sortsprøving.

Såmengde: 28-32 kg/daa*

Veksttid: 135 dager

Stella åkerbønne**

Foredler: PH Petersen

Veksttid og avlingsnivå som Birgit. I Norge blir den så sein at den bare bør dyrkes i de beste områdene rundt Oslofjorden.

Såmengde: 28-32 kg/daa*

Veksttid: 135 dager

Apollo åkerbønne**

Foredler: PH Petersen

Veksttid og avlingsnivå som Birgit. I Norge blir den så sein at den bare bør dyrkes i de beste områdene rundt Oslofjorden.

Såmengde: 28-32 kg/daa*

Veksttid: 135 dager

Fuego åkerbønne**

Foredler: NPZ

Veksttid og avlingsnivå som Birgit. I Norge blir den så sein at den bare bør dyrkes i de beste områdene rundt Oslofjorden.

Såmengde: 28-32 kg/daa*

Veksttid: 135 dager

** Den oppgitte såmengden er basert på tusenkornvekt i forsøka og er veiledende. Korrekt såmengde for det enkelte parti bestemmes av tusenkornvekt og spire%.*

***Sortimentet av åkerbønner kan variere i løpet av sesongen.*

Vårrybs

Synthia vårrybs

Foredler: Boreal

Synthia vårrybs har god stråstyrke og høyt avlingsnivå. Leveres i pakninger som rekker til 20-23 daa. For å finne såmengde divideres pakningsvekta med 20-23.

Veksttid: 115 dager

Vårraps

Lakritz vårraps*

Foredler: NPZ

Ny lovende vårraps med godt avlingsnivå. Leveres i pakninger som rekker til 14-18 daa. For å finne såmengde divideres pakningsvekta med 14-18.

Veksttid: 126 dager

**Sortimentet av vårraps kan variere i løpet av sesongen.*

Felleskjøpet sitt utvalg av bygg

6-radssorter

Av 6-radssortene er Vertti den tidligste, fulgt av Brage. Bredo er 3 dager seinere enn Brage. Sverre er en nykommer i 6-rads sortimentet med samme veksttid som Bredo.

2-radssorter

Av 2-radssorter har Felleskjøpet Arild (tidlig) samt Ismena, Thermus og Annika. Vi starter også oppformering av Torgeir. Torgeir er en dag seinere enn Arild og ligger over denne i avling. Nykommeren Ismena er 3 dager tidligere enn Annika og avler godt, særlig med tanke på veksttid.

Avlinger 2021-2023

Relative (kg per daa)

	6-radsbygg				2-radsbygg				
	Brage	Bredo	Sverre	Vette	Arild	Torgeir	Ismena	Annika	Thermus
Hele Østlandet	(518) 100	106	108	109	108	113	117	119	113
Sør-Østlandet	(503) 100	105	110	107	108	115	118	123	114
Nord-Østlandet	(531) 100	106	107	110	107	111	116	116	111
Midt-Norge	(454) 100	109	107	112	104	107	114	116	114

Kilde: NIBIO Bok Vol 10 Nr 2 2024

Dyrkingsegenskaper hos byggsorter

	Brage	Bredo	Sverre	Vette	Arild	Torgeir	Ismena	Annika	Thermus
Veksttid	0	+3	+3	+3	+3	+5	+7	+9	+10
Stråstyrke	5	5	5	7	5	7	8	7	4
Strå lengde	5	5	5	5	5	6	8	7	7
HI-vekt	4	5	6	4	8	5	7	5	7
1000-kornvekt	4	5	5	6	7	8	8	7	7
Proteininnhold	7	5	6	5	8	7	4	4	4
Treskbarhet	9	9	9	9	8	8	5	7	7
Spiretreghet	7	6	5	7	5	3	8	6	4
DON-verdi	5	3	5	6	8	8	5	5	7
Mjøldogg	5	8	8	9	8	8	9	9	9
Grå øyeflekk	4	6	6	6	8	8	8	8	7
Byggbrunflekk	8	6	6	7	9	9	8	9	9
Spragleflekk	7	5	7	5	8	7	3	5	7

Veksttid:

Antall dager seinere (+) enn Brage

Resten:

Resten: 1 = dårlig stråstyrke, langt strå, lav hektolitervekt, lav tusenkornvekt, lavt proteininnhold, dårlig treskbarhet, lav spiretreghet, høy DON-verdi og dårlig sykdomsresistens

10 = god stråstyrke, kort strå, høy hektolitervekt, høy tusenkornvekt, høyt proteininnhold, god treskbarhet, høy spiretreghet, lav DON-verdi og god sykdomsresistens.

Kilde: NIBIO Bok Vol 10 Nr 2 2024

Vetle 6-radsbygg – NYHET!

Foredler: Graminor

Ny sort som nå er i oppformering. Høyt avlingspotensiale, kort strå og stråstiv. Resistent mot mjøldogg (MLO-resistens) og sterk mot DON. Sterk mot bladfleksykdommer. Hektolitervekt, proteininnhold og tkv er middelshøyt. Ikke tilgang sesongen 24/25.

Såmengde: 19-21 kg/daa*

Veksttid: 107 dager

Vertti 6-radsbygg

Foredler: Boreal

Vertti er en svært tidlig seksrads sort, 4 dager tidligere enn Brage. Den har god avling i forhold til veksttida. I finske sortsprøvinger lå den 3 % under Brage (2015-2022). Sorten er sterk mot byggbrunfleck og grå øyefleck.

Såmengde: 20-22 kg/daa*

Veksttid: 100 dager

Brage 6-radsbygg

Foredler: Graminor

Brage har vært den viktigste seksrads sorten i en del år og brukes som målestokksort. Brage er sterk mot grå øyefleck, men noe svak mot mjøldogg. Brage har middels stråstyrke, men god treskbarhet.

Såmengde: 19-21 kg/daa*

Veksttid: 104 dager

Bredo 6-radsbygg

Foredler: Graminor

Veksttid tre dager seinere enn Brage. Godt avlingsnivå. Stråstyrke og strå lengde som for Brage. Bredo har god treskbarhet.

Såmengde: 19-21 kg/daa*

Veksttid: 107 dager

Sverre 6-radsbygg

Foredler: Graminor

Sverre ble godkjent i 2022. Den har avlingsnivå som Bredo. Har litt høyere HI-vekt enn Bredo. Sverre er sterkere mot DON og mot spraglefleck.

Begrenset tilgang.

Såmengde: 20-22 kg/daa*

Veksttid: 107 dager

Arild 2-radsbygg

Foredler: SW-Seed

Arild er tidligste 2-radssort på markedet, fire dager seinere enn Brage og sju dager tidligere enn Thermus. Arild har langt strå som kan være noe mjukt. Avlingspotensialet er godt i forhold til veksttida.

Såmengde: 22-24 kg/daa*

Veksttid: 107 dager

Torgeir 2-radsbygg

Foredler: Graminor

Torgeir er en dag seinere enn Arild, og har noe kortere og sterkere strå. Godt avlingspotensiale. Begrenset tilgang i 2024/2025

Såmengde: 23-25 kg/daa*

Veksttid: 109 dager

Ismena 2-radsbygg

Foredler: Nordsaat

Ismena har 3-4 dager kortere veksttid enn Annika og Thermus. Godt avlingspotensiale. Kort, sterkt strå. Noe svak mot spragleflekk. Kan brukes til malt. Ismena er resistent mot havrecystenematoder.

Såmengde: 24-26 kg/daa*

Veksttid: 111 dager

Annika 2-radsbygg

Foredler: Sejet

Veksttid en dag tidligere enn Thermus og minner mye om denne, men har bedre stråstyrke. Ligger noe over i avling. Resistent mot havrecystenematoder.

Såmengde: 23-25 kg/daa*

Veksttid: 113 dager

Thermus 2-radsbygg

Foredler: Sejet

Thermus er en sein toradssort med veksttid 7 dager seinere enn Arild. Sorten har god stråstyrke og stråkvalitet. Thermus er sterk mot sjukdommer. Thermus er resistent mot havrecystenematoder.

Såmengde: 23-25 kg/daa*

Veksttid: 114 dager

Laser 2-radsbygg – NYHET!

Foredler: Danko

Ny sort fra polske Danko. Sorten var med i forsøk hos Graminor i 2021 og 2022 og lå helt i topp avlingsmessig. Stråstyrke og sykdomsresistens ligger på nivå med Annika. Sorten er storkornet.

Såmengde: 24-26 kg/daa*

Veksttid: 114 dager

* De oppgitte såmengdene er basert på ønsket plantetall på 450/425 per m², spire% på 90 og tusenkornvekta i de offentlige forsøkene. Den enkelte må vurdere sitt såkornparti (tusenkorntvekt og spireprosent) samt såtid og jordart for å oppnå ønsket plantetall.

Felleskjøpet sitt utvalg av havre

Til sesongen 2025 har Felleskjøpet 8 havresorter i oppformering. Tidligste havre er Ringsaker som blir tilbudt i Trøndelag. På Østlandet er tidligste sort Haga. Middels tidlige sorter er Mo, Eidskog, Ridabu og Romedal. Seine sorter er Vinger og Dominik. Sorten Dominik er resistent mot havrecystenematoder. Den har ikke vært med i de norske forsøka.

Havreavlinger på Østlandet og i Midt-Norge 2021-2023

Relative (kg per daa)

	Ridabu	Ringsaker	Haga	Romedal	Mo	Eidskog	Vinger
Hele Østlandet	(552) 100	95	100	105	104	103	99
Sør-Østlandet	(532) 100	94	101	101	105	105	99
Nord-Østlandet	(549) 100	95	99	107	102	101	98
Trøndelag	(554) 100	97	101	109	106	101	97

Kilde: NIBIO Bok Vol 10 Nr 2 2024

Dyrkingsegenskaper til havresorter

	Ringsaker	Haga	Romedal	Mo	Eidskog	Ridabu	Vinger
Veksttid	0	+1	+3	+3	+3	+3	+4
Stråstyrke	6	6	7	5	5	8	8
Strå lengde	6	7	6	7	5	7	4
HI-vekt	7	6	5	5	7	5	6
1000-kornvekt	4	4	4	4	3	4	5
Protein%	7	5	5	5	6	5	7
Fett%	6	5	5	5	5	6	5
Skall%	5	6	4	5	6	6	6
Spiretreghet	8	5	5	6	4	6	4
DON-verdi	7	5	8	4	7	7	8
Havrebrunflekk	5	4	46	4	5	5	5

Veksttid:

Antall dager seinere (+) enn Ringsaker

Resten:

Resten: 1 = dårlig stråstyrke, langt strå, lav hektolitervekt, lav tusenkornvekt, lavt proteininnhold, lavt fettinnhold, høyt skallinnhold, lav spiretreghet, høy DON-verdi og dårlig sykdomsresistens 10 = god stråstyrke, kort strå, høy hektolitervekt, høy tusenkornvekt, høyt proteininnhold, høyt fettinnhold, lavt skallinnhold, høy spiretreghet, lav DON-verdi og god sykdomsresistens

Kilde: NIBIO Bok Vol 10 Nr 4 2024

Ringsaker

Foredler: Graminor

Ringsaker er tidligste markedssort av havre. Den blir bare tilbudt i Trøndelag. Ringsaker har noe langt og mjukt strå. Sorten er relativt sterk mot fusarium (DON).

Såmengde: 18-20 kg/daa*

Veksttid: 108 dager

Haga

Foredler: Graminor

Haga er en tidlig sort, med stort avlingspotensiale. Avlingene har vært på linje med seinere sorter. Haga har middels langt, stivt strå. Haga er noe svak mot fusarium (DON).

Såmengde: 19-20 kg/daa*

Veksttid: 109 dager

Mo

Foredler: Graminor

Godt avlingsnivå, ligger på topp i Trøndelag. To dager seinere enn Ringsaker. Kort strå. Kan være svak for fusarium (DON).

Såmengde: 19-21 kg/daa*

Veksttid: 111 dager

Romedal

Foredler: Graminor

Ny yterik sort. Sterkt strå og lite utsatt for fusarium (DON). Begrenset tilgang.

Såmengde: 19-21 kg/daa*

Veksttid: 111 dager

Ridabu

Foredler: Graminor

Godt avlingspotensiale, sterkt strå. Sorten er relativt sterk mot fusarium (DON).

Såmengde: 19-21 kg/daa*

Veksttid: 111 dager

Eidskog

Foredler: Graminor

Høyt avlingspotensiale. God HI-vekt, blant de bedre med tanke på DON.

Såmengde: 19-20 kg/daa*

Veksttid: 111 dager

Vinger

Foredler: Graminor

Vinger er en halvsein havresort, tre dager seinere enn Haga. I norske forsøk (Østlandet) har Vinger gitt noe lavere avling enn Haga (2020-2022). Vinger har god stråstyrke. Vinger er den sterkeste av markedssortene mot fusarium (DON).

Såmengde: 21-23 kg/daa*

Veksttid: 112 dager

Dominik

Foredler: Saatzucht B. Bauer

Dominik har to dager lenger veksttid som Vinger, men likt avlingsnivå. Resistent mot havrecystenematoder – men avlingen kan bli redusert ved høye smittenivåer.

Såmengde: 20-22 kg/daa*

Veksttid: 114 dager

* De oppgitte såmengdene er basert på et ønsket plantetall på 525 per m², spireprosent på 90 og tusenkornvekta i de offentlige forsøkene. Den enkelte må vurdere sitt såkornparti (tusenkorntvekt og spireprosent) samt såtid og jordart for å oppnå ønsket plantetall.

Felleskjøpet sitt utvalg av vårhvete

Felleskjøpet tilbyr 6 sorter vårhvete til sesongen.

Klasse 1

I klasse 1 er Mirakel fremdeles eneste sort. Den er sterk mot soppsykdommer, langt og mjukt strå.

Klasse 2

I klasse 2 har den tidlige sorten Helmi gjort det godt i praksis og hos våre kontrakt dyrkere. Betong er også i klasse 2 og har høyt avlingspotensiale kombinert med gode dyrkingsegenskaper.

Klasse 3

I klasse 3 tilbyr vi Krabat, Caress og nykommeren Festus. Festus har gjort det godt i forsøka, men tilgangen vil være begrenset.

Vårhveteavlinger på Østlandet 2021-2023

Relative (kg per daa)

	Betong	Krabat	Mirakel	Caress	Festus
Hele Østlandet	(514)100	100	96	91	104
Sør-Østlandet	(472)100	103	98	92	106
Nord-Østlandet	(585)100	97	92	89	101

Kilde: NIBIO Bok Vol 10 Nr 2 2024

Dyrkingsegenskaper hos vårhvetesorter

	Mirakel	Krabat	Caress	Betong	Festus
Veksttid	0	0	0	+1	+1
Stråstyrke	2	7	8	7	8
Strå lengde	1	6	6	5	5
HI-vekt	5	5	6	6	9
1000-kornvekt	5	5	4	7	7
Protein%	7	6	6	6	6
Falltall	6	7	4	6	7
Spiretreghet	4	5	3	3	4
DON-verdi	7	6	7	6	7
Mjöldogg	6	4	2	8	6
Gulrust	8	7	7	6	8
Bladflekk	7	6	6	5	6

Veksttid:

Antall dager seinere (+) enn Mirakel

Resten: Resten: 1 = dårlig stråstyrke, langt strå, lav hektolitervekt, lav tusenkornvekt, lavt proteininnhold, lavt falltall, lav spiretreghet, høy DON-verdi og dårlig sykdomsresistens 10 = god stråstyrke, kort strå, høy hektolitervekt, høy tusenkornvekt, høyt proteininnhold, høyt falltall, høy spiretreghet, lav DON-verdi og god sykdomsresistens

Kilde: NIBIO Bok Vol 10 Nr 2 2024

Mirakel – klasse 1

Foredler: Graminor

Mirakel er sterk mot soppjukdommer og godt egnet til økologisk produksjon. Mirakel er sterk mot gulrust. Mirakel har langt mjukt strå og bør delgjødsles to ganger og vekstreguleres for å hindre legde.

Såmengde: 21-23 kg/daa*

Veksttid: 123 dager

Helmi- klasse 2

Foredler: Boreal

Tidlig vårhvete fra Finland. I Finland er den 3 dager tidligere enn Bjarne. Over Bjarne i avling. Mellom Bjarne og Zebra i strå lengde. I norske forsøk i 2023 var Helmi klart tidligst og hadde avling på linje med Krabat..

Såmengde: 21-23 kg/daa*

Veksttid: 117 dager

Betong- klasse 2

Foredler: Graminor

Sein vårhvete med veksttid en dag lengere enn Mirakel. Høyt avlingspotensiale og gode dyrkingsegenskaper.

Såmengde: 23-24 kg/daa*

Veksttid: 124 dager

Krabat- klasse 3

Foredler: Graminor

Krabat har veksttid som Mirakel. Krabat har høyt avlingspotensiale og god stråstyrke. Sorten er sterk mot mjøldogg, og middels sterk mot hveteaksprikk.

Såmengde: 22-23 kg/daa*

Veksttid: 123 dager

Caress- klasse 3

Foredler: Lantmännen

Caress er en sein vårhvete med veksttid som Mirakel. Den har godt avlingspotensiale og gode strå- og sjukdomsegenskaper. Noe utsatt for mjøldogg slik at den ofte må følges opp med tidlig soppsprøyting.

Såmengde: 21-23 kg/daa*

Veksttid: 123 dager

Festus- klasse 3

Foredler: Graminor

Sein vårhvete, en dager seinere enn Mirakel. Høyt avlingspotensiale kombinert med gode dyrkingsegenskaper. Begrenset tilgang.

Såmengde: 23-24 kg/daa*

Veksttid: 124 dager

* De oppgitte såmengdene er basert på et ønsket plantetall på 550 per m², spireprosent på 90 og tusenkornvekta i de offentlige forsøkene. Den enkelte må vurdere sitt såkornparti (tusenkorvekt og spireprosent) samt såtid og jordart for å oppnå ønsket plantetall.